

Programma Toetsing & Afsluiting (PTA)

**Havo 4
De Oosterenk**

Schooljaar 2025-2026

Woord vooraf

Beste leerlingen van Havo 4, ouders, verzorgers,

Voor je ligt de studiegids met het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van Havo 4 van de Oosterenk (OE). In deze gids vind je belangrijke gegevens over de gang van zaken in het cursusjaar 2025-2026.

De Havo Bovenbouw OE is een samenwerking tussen de Oosterenk en het Deltion Sprint Lyceum. Dat betekent dat vakken verzorgd worden door docenten van de Oosterenk of het Deltion Sprint Lyceum.

Het eerste deel van deze studiegids bevat de jaarplanning. Daarna volgt informatie over de rechten en plichten met betrekking tot toetsen en de criteria voor overgang naar Havo 5.

In het laatste deel vind je een overzicht van de inhoudelijke informatie per vak (zoals bijvoorbeeld de leerstof per toets of hoe een toets wordt afgenomen) voor alle vakken die in Havo 4 op de OE aangeboden worden. Op die manier weet je wat je moet doen om over te kunnen naar Havo 5. Daarnaast zijn er leerlingen die vakken volgen op het Deltion Sprint Lyceum. Dit betreft de vakken bedrijfseconomie, Frans, kunst, nlt en filosofie. Voor deze vakken geldt het PTA zoals dat door het Deltion Sprint Lyceum wordt verstrekt.

We wensen iedereen die havo 4 op de Oosterenk gaat volgen, veel succes toe.

Zwolle, september 2025

Namens Team Havo bovenbouw HC
en de examencommissie,

Mevr. H. van den Berg
Voorzitter examencommissie

Inhoud

Woord vooraf	2
Jaaragenda	4
Examenreglement VAVO 2025-2026.....	8
Algemene bepalingen	8
Reikwijdte	8
Wettelijke grondslag.....	8
Examencommissie	8
Klacht en beroep	8
Examensecretaris.....	9
Disclaimer	10
Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)	10
Beschikbaarheid	10
Examens.....	10
Organisatie	10
Gang van zaken	11
Uitslag	13
Slaag-/zakregeling	13
Inhalen en herkansen	15
Onregelmatigheden	16
Onwel tijdens examenzitting.....	17
Bespreking en inzage	17
Handelingsdelen	18
Uitreiking diploma en cijferlijst.....	18
Maatwerk	19
Extra faciliteiten	19
Vrijstelling of ontheffing	20
Vakspecifieke informatie	22

[illegible]

JAARAGENDA 2025 - 2026

[illegible]

[illegible]

juli

augustus

[illegible][illegible][illegible]

Examenreglement VAVO 2025-2026

Deltion Sprint Lyceum

Bagijnesingel 6, Zwolle

1 Algemene bepalingen

1.1 Reikwijdte

- 1 Dit examenreglement is van toepassing op de kandidaten die een opleiding volgen bij de afdelingen de Ambelt Oosterenk Havo 4 behoren tot het cohort 2025-2026.
- 2 De rector beslist in alle gevallen waarin het reglement niet voorziet.

1.2 Wettelijke grondslag

- 1 De wettelijke grondslag van dit examenreglement bestaat uit de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO 2020), het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de Wet educatie en beroepsonderwijs. Daar waar in het Uitvoeringsbesluit wordt gesproken over 'rector of directeur' of van 'rector of directeur en secretaris' wordt daaronder voor het vavo de examencommissie vavo verstaan, conform WEB artikel 7.4.5.

1.3 Examencommissie

- 1 Het bevoegd gezag heeft, in overeenstemming met WEB, artikel 7.4.5, een examencommissie ingesteld, die bestaat uit een oneven aantal en ten minste drie, leden:
 - a. Voorzitter: H. van den Berg
Secretaris: K. Huzen
Lid: M. Vos
Lid: E. Plasman
Extern lid: L. Havelaar
- 2 De examencommissie heeft de volgende taken:
 - a. opstellen van een voorstel van een examenreglement;
 - b. jaarlijks een voorstel voor het programma van toetsing en afsluiting;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
 - e. beslissen ten aanzien van onregelmatigheden;
 - f. beslissen ten aanzien van klachten en meningsverschillen met betrekking tot examinering.
- 3 Wanneer leden van het bevoegd gezag of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling, zoals de rector, lid zijn van de examencommissie zullen deze personen zich onthouden van stemming bij kwesties aangaande de beoordeling van examenwerk.

1.4 Klacht en beroep

- 1 Een kandidaat die een klacht heeft over een gedraging van (met taken belaste personen van) de Ambelt Oosterenk, kan deze klacht indienen bij de klachtenfunctionaris.

Mevr. M. Aalbers
Klachten@OOZ.nl

1.5 Examensecretaris

- 1 Het bevoegd gezag wijst een of meer van de personeelsleden aan tot examensecretaris van het eindexamen.
- 2 De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast.
- 3 De rector en de examensecretaris tekenen het overzicht en de eindbeoordeling van het schoolexamen, de diploma's en de cijferlijsten.
- 4 De examensecretaris ondersteunt de rector bij het organiseren en afnemen van het eindexamen, bij de uitvoering van het examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en bij het verstrekken van de overzichten over de schoolexamenresultaten.
- 5 De examensecretaris heeft de volgende verantwoordelijkheden:
 - a. totstandkoming examenreglement en PTA;
 - b. aanmelden kandidaten, data-uitwisseling, ontvangst examens, pooling tweede correctie;
 - c. aanleveren examenreglement en PTA bij inspectie;
 - d. toezicht op verwerking resultaten schoolexamen;
 - e. het uitreiken van overzichten van schoolexamenresultaten en eindbeoordelingen, diploma's en cijferlijsten;
 - f. eerstelijns afhandeling en voorbereiden beslissingen examencommissie m.b.t. onregelmatigheden;
 - g. eerstelijns afhandeling van klachten en meningsverschillen m.b.t. examinering en zo nodig voorbereiden beslissingen examencommissie;
 - h. afhandelen verzoeken voor afwijkende wijze van examineren en voorzieningen t.b.v. uitzonderingen;
 - i. opstellen en uitvoeren van noodscenario's;
 - j. toets- en examenbeleid (doen) uitvoeren volgens kaders en richtlijnen;
 - k. evalueren examineringsprocessen;
 - l. examencommissie, schoolleiding (on)gevraagd adviseren;
 - m. initiëren en coördineren van een correcte, effectieve en efficiënte uitvoering van examenprocessen, waaronder de dagelijks gang van zaken;
 - n. opstellen en (doen) uitvoeren van een jaarplanning en detailplanning examinering;
 - o. afstemmen en evalueren van werkzaamheden door medewerkers van administratie, applicatiebeheer, examinatoren, surveillanten;
 - p. eigen kennis vergroten en onderhouden;
 - q. anderen voorzien van (vindplaats) relevante informatie.

1.6 Disclaimer

- 1 De school is niet verantwoordelijk voor mededelingen over zaken betreffende schoolexamen en/of centraal examen, gedaan door andere personen dan de voorzitter en/of secretaris van de examencommissie. Kandidaten worden aangeraden dit soort informatie uitsluitend bij de laatstgenoemden in te winnen.

1.7 Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

- 1 Jaarlijks wordt een programma van toetsing en afsluiting voor het desbetreffende schooljaar opgesteld en dat wordt voor 1 oktober aan de kandidaten en de Inspectie van het Onderwijs verstrekt of toegezonden.

1.8 Beschikbaarheid

- 1 Kandidaten dienen beschikbaar te zijn voor examenactiviteiten op werkdagen (8:30 – 17:00) en de avonden van die dagen (17:00 – 22:00), zoals vermeld in de roosters en jaaragenda.
- 2 Bij eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, treedt het continuïteitsplan van het College voor Toetsen en Examens in werking. In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer examens worden uitgesteld en kunnen het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie volgens het overzicht schoolvakanties van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW).

2 Examens

2.1 Organisatie

- 1 Het schoolexamen begint in 2025-2026. De examenklassen (havo 5) sluiten het schoolexamen af voor aanvang van het centraal examen in 2025. De voorexamenklassen (havo 4) sluiten het schoolexamen af voor aanvang van het centraal examen in 2027.
- 2 Als voorwaarde voor toelating voor het centraal examen voor een vak geldt dat het schoolexamen volledig afgesloten moet zijn voor aanvang van het eerste tijdvak. Dat betekent dat er van alle onderdelen van het betreffende PTA een resultaat moet zijn.
- 3 Onderdelen van het PTA die met de kwalificaties voldaan of niet voldaan beoordeeld worden, moeten beoordeeld zijn met de kwalificatie voldaan om het schoolexamen met een eindcijfer af te kunnen sluiten.
- 4 De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, moeten conform het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 artikel 3.12, uiterlijk zijn afgesloten op een datum die ligt 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
- 5 Deelname aan geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
- 6 Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline (PTA / studiewijzer) is verplicht.
- 7 Van schriftelijke onderdelen van het schoolexamen worden het werk en de toegekende cijfers of kwalificaties opgeslagen in het examendossier van de kandidaat. Van mondelinge toetsen worden protocollen bewaard in het examendossier. Het examendossier bevindt zich op de Ambelt Oosterenk en/of het Deltion Sprint Lyceum en kan onder toezicht van de vakdocent worden ingezien.
- 8 De vakdocent is verantwoordelijk voor de administratieve vastlegging van de resultaten en voor de archivering van het gemaakte werk in het examendossier van de kandidaat.

- 9 Van schriftelijke toetsen worden de opgaven, de beoordelingsnormen en de toegekende cijfers of kwalificaties bewaard in het archief van het Deltion Sprint Lyceum.
- 10 Vanaf 6 maanden na het laatste centraal examen mogen de werkstukken door de kandidaat worden opgehaald bij de administratie.
- 11 Alle archiefstukken, zoals beschreven in lid 2.1.7 worden tot 1 augustus van het tweede kalenderjaar, volgend op het examenjaar bewaard en daarna vernietigd.
- 12 n.v.t.
- 13 Het schoolexamen HAVO bevat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende vak / de desbetreffende vakken. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Tenminste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor VWO en 320 uur of meer voor HAVO. Het profielwerkstuk moet betrekking hebben op een vak, dat deel uitmaakt van het examenpakket van de kandidaat. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer.
- 14 Kandidaten die een HAVO-diploma willen behalen en geen wiskunde in hun pakket hebben moeten respectievelijk een 3F-rekentoets afleggen.

2.2 Gang van zaken

- 1 Kandidaten dienen zich tijdens het schoolexamen en het centraal examen te kunnen legitimeren door middel van een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs of verblijfsdocument). Bij het schoolexamen is het ook toegestaan zich te legitimeren door middel van een rijbewijs, Ambeltpas of Deltionpas, mits voorzien van een gelijkende foto.
- 2 Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is (een onderdeel van) het schoolexamen of centraal examen bij te wonen, moet dit telefonisch op de dag van het betreffende onderdeel - voor aanvang – gemeld worden aan Krista Huzen (k.huzen@OOZ.nl) of bij de eigen mentor.
- 3 Als een kandidaat op één of meer punten met betrekking tot de procedure tot afmelding, zoals beschreven in lid 2.2.2 in gebreke blijft, kan de examencommissie besluiten dat er sprake is van ongeoorloofde afwezigheid.
- 4 Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is om een werk tijdig in te leveren, moet dit voor de deadline bij de vakdocent en de examencommissie gemeld worden. De examencommissie beslist of, en onder welke voorwaarden, het werk alsnog ingeleverd mag worden. De examencommissie kan een sanctie opleggen zoals beschreven in lid 2.5.1.
- 5 Kandidaten dienen tijdig aanwezig te zijn voor toetsen. Een kandidaat die te laat komt bij een schoolexamen mag na toestemming van de examencommissie of haar vertegenwoordiger tot uiterlijk 15 minuten na de aanvang van de toets onder begeleiding tot het schoolexamen toegelaten worden. Bij een centraal examen mag dit tot 30 minuten na aanvang van het examen. Voor de betreffende kandidaat geldt dezelfde eindtijd als voor de andere kandidaten. Bij kijk- en luistertoetsen en mondelinge examens worden kandidaten die te laat zijn niet meer toegelaten. De examencommissie beslist of de kandidaat een tweede mogelijkheid wordt geboden.
- 6 Een kandidaat maakt toetsen op de daarvoor ingeroosterde momenten met een maximum van twee toetsen per dag of avond.

- 7 Schriftelijke toetsen worden met blauwe of zwarte pen gemaakt. Tekeningen en grafieken mogen met potlood gemaakt worden. Indien een kandidaat het examenwerk toch met potlood heeft gemaakt, wordt onmiddellijk na het beëindigen van de examenzitting het werk gekopieerd; het origineel wordt bewaard in een kluis. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
- 8 Bij toetsen mogen een geodriehoek en een passer gebruikt worden. Correctielak of -lint is niet toegestaan. Middelen mogen tijdens een toets niet worden uitgeleend.
- 9 Communicatie apparatuur waaronder telefoons, 'noise cancelling headphones' en 'smartwatches' zijn niet toegestaan in de examenzaal. Bezit van dergelijke apparatuur in de examenzaal wordt gezien als fraude.
- 10 Hoofddeksels, uitgezonderd die op religieuze gronden gedragen worden, zijn in de examenzaal niet toegestaan. De examencommissie kan uitzonderingen maken.
- 11 De hulpmiddelen die een kandidaat mag gebruiken bij een schoolexamen, staan vermeld op het betreffende voorblad. Voor het centraal examen zijn hulpmiddelen toegestaan zoals vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Andere hulpmiddelen zijn niet toegestaan tenzij toegestaan door de examencommissie op grond van artikelen 3.54 en 3.55 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
- 12 Bij het schoolexamen mag de kandidaat de eerste 30 minuten niet vertrekken. Bij een centraal examen geldt dat voor de eerste 60 minuten. In alle gevallen geldt dat men de laatste 15 minuten van de zitting de examenzaal niet mag verlaten.
- 13 Tijdens de duur van enig examenonderdeel is het de kandidaten niet toegestaan zonder toestemming van een surveillant de examenzaal te verlaten.
- 14 Na afloop van een examen levert de kandidaat alle bescheiden - zonder uitzondering - bij de surveillant in.
- 15 Het schoolexamen wordt gehouden overeenkomstig hetgeen voor elk vak afzonderlijk in het PTA is aangegeven.
- 16 De surveillanten of examinatoren aanwezig bij de afname van een examen houden een proces-verbaal, zoals verstrekt door de administratie, bij en ondertekenen dit. In aanvulling hierop kunnen kandidaten de opdracht krijgen om een door de administratie verstrekte examenkaart in te vullen.
- 17 Bij het centraal examen dienen in een examenzaal twee toezichthouders aanwezig te zijn. Indien het aantal examenkandidaten in een zaal groter is dan vijftig, dient er per volgende vijfentwintig kandidaten of gedeelte daarvan één extra toezichthouder aanwezig te zijn.

2.3 Uitslag

- 1 De examinerator drukt zijn eindoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat in elk vak uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- 2 Bij de omrekening van het puntentotaal, behaald voor een schriftelijke toets, naar het cijfer geldt de volgende algemene formule: $\text{cijfer} = (X : Y) * 9 + 1$. Hierin is X het werkelijk behaalde aantal punten en Y het maximaal te behalen aantal punten. De hoogte van Y kan variëren door toepassing van de zogenaamde bonusregeling.
- 3 Het cijfer voor het schoolexamen per vak is het gewogen rekenkundige gemiddelde van alle beoordelingen die voor de schoolexamen onderdelen door de kandidaat behaald zijn.
- 4 Indien dit gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de tweede decimaal, met dien verstande dat, indien dit decimaal minder dan 5 is naar beneden wordt afgerond en indien deze 5 of meer is naar boven wordt afgerond, zodanig dat het eindcijfer een getal met één decimaal wordt.
- 5 Onderdelen van het schoolexamen waarvoor een andere waardering dan een cijfer gegeven wordt, dienen voldoende of goed dan wel naar behoren voldaan te zijn. De weging van de diverse onderdelen van het schoolexamen wordt in het PTA aangegeven.
- 6 Het combinatiecijfer (HAVO) wordt samengesteld door het eindcijfer voor het vak maatschappijleer en het cijfer voor het profielwerkstuk te combineren tot één cijfer op de eindlijst in het gemeenschappelijk deel. Beide onderdelen wegen voor 50% mee in dit combinatiecijfer.
- 7 n.v.t.
- 8 Kandidaten die van een andere school afkomstig zijn kunnen een combinatiecijfer meebrengen dat uit meer onderdelen is samengesteld. Dit cijfer wordt dan overgenomen of kan desgewenst worden verbeterd, voor zover het Deltion Sprint Lyceum deze onderdelen aanbiedt.
- 9 In het VAVO bestaat het vak CKV1 niet en derhalve mag het vak niet op de cijferlijst voorkomen. De kandidaat krijgt voor dit vak, evenals voor lichamelijk opvoeding, een ambtshalve vrijstelling. Dit betekent dat het cijfer voor CKV1 uit het combinatiecijfer wordt gehaald. Het combinatiecijfer kan hierdoor hetzelfde blijven, hoger of lager worden.
- 10 De eisen waaraan een profielwerkstuk dient te voldoen worden per vak bekend gemaakt. Deze regels maken integraal deel uit van het examenreglement.
- 11 n.v.t.

2.4 Slaag-/zakregeling

- 1 n.v.t.
- 2 n.v.t.
- 3 Om een HAVO te behalen moet de kandidaat aan de volgende eisen voldoen:
 - a. voor een HAVO-diploma moeten alle onderdelen minimaal op HAVO niveau afgerond zijn;
 - b. n.v.t.

- c. het gemiddelde van alle centraal examencijfers is 5,5 of hoger (5,49 = gezakt)¹;
 - d. HAVO: De eindcijfers van Nederlands, Engels en wiskunde (A of B) bevatten slechts één onvoldoende niet lager dan een 5;
 - e. Alle eindcijfers 6 of hoger;
 - of een 5 en alle andere eindcijfer zijn 6 of hoger;
 - of een 4 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is tenminste een 6,0 (2x7 of 1x8 compensatie);
 - of tweemaal een 5 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is tenminste een 6,0 (2x7 of 1x8 compensatie);
 - of een 5 en een 4 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is tenminste een 6,0 (3x7 of 1x8+1x7 compensatie);
 - en geen eindcijfer 3 of lager;²
 - f. rekentoets 3F is gemaakt door kandidaten die geen wiskunde hebben;
 - g. profielwerkstuk is gemaakt en het resultaat is minimaal een 3,5.
- 4 Cum laude HAVO:
- a. een 8,0 of hoger voor het gemiddelde van de eindcijfers voor de vakken uit het gemeenschappelijke deel van het profiel, de vakken van het profieldeel en het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld;
 - b. tenminste het eindcijfer 6 of tenminste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling. In het geval van het combinatiecijfer gaat het om het combinatiecijfer als geheel en niet om de onderdelen van het combinatiecijfer;
- 5 N.v.t.
- 6 Om vanuit de HAVO 4 klas naar de HAVO 5 klas te worden bevorderd moet de kandidaat aan de volgende eisen voldoen:
- a. alle handelingsdelen, waaronder de studieopdrachten, moeten naar behoren gedaan zijn;
 - b. alle onderdelen van het PTA, waaronder de praktische opdrachten, moeten afgerond zijn;
 - c. het vak maatschappijleer is met tenminste een 5,5 afgesloten;
 - d. de vakken Nederlands, Engels en wiskunde zijn afgesloten met ten hoogste één onvoldoende, zijnde niet lager dan een 5;
 - e. alle eindcijfers 6 of hoger;
 - of een 5 en alle andere eindcijfer zijn 6 of hoger;
 - of een 4 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is tenminste een 6,0 (2x7 of 1x8 compensatie);
 - of twee maal een 5 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is tenminste een 6,0 (2x7 of 1x8 compensatie);
 - of een 5 en een 4 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is tenminste een 6,0 (3x7 of 1x8+1x7 compensatie);
 - en geen eindcijfer 3 of lager.

¹ Als een kandidaat een vrijstelling voor een vak met normaal een CE meeneemt uit 2019 – 2020 dan is deze regel niet van toepassing.

² HAVO: min. 8 vakken + PWS. VWO: min. 9 vakken + PWS. Let op: 2x wiskunde geldt als 1 vak tenzij het om wiskunde D gaat. Extra vakken kunnen buiten beschouwing worden gelaten.

- 7 Indien een kandidaat van de Schakel op grond van de tot dan toe behaalde cijfers niet kan worden toegelaten tot het examenjaar (Top) kan het schakeljaar niet overgedaan worden. In overleg met de coördinator dient een opleiding binnen het MBO of een andere oplossing gezocht te worden.
- 8 In bijzondere gevallen beslist de docentenvergadering van de HAVO Schakel over toelating tot het examenjaar (Top).

2.5 Inhalen en herkansen

- 1 Voor ieder schoolexamen worden tenminste twee toetsmomenten aangeboden.
- 2 Een kandidaat die van het tweede toetsmoment gebruik wil maken, moet zich voor het betreffende schoolexamen afmelden zoals beschreven in artikel 2.2.2 met opgave van redenen.
- 3 Gemiste herkansingstoetsen van het schoolexamen kunnen niet worden ingehaald.
- 4 In het PTA van de betreffende afdelingen is opgenomen welke schoolexamens herkanst kunnen worden.
- 5 Kandidaten die één vak volgen mogen maximaal 2 onderdelen van het schoolexamen herkansen.
- 6 Kandidaten die meerdere vakken volgen aan HAVO 5 mogen maximaal 3 onderdelen van het schoolexamen herkansen.
- 7 Kandidaten die meerdere vakken volgen aan HAVO 4 mogen maximaal 4 onderdelen van het schoolexamen herkansen.
- 8 In afwijking van het vastgestelde maximum aantal toetsmomenten voor inhalen/ herkansen na afronding van de schoolexamens, kan de examencommissie in individuele gevallen besluiten tot het toestaan van één of meerdere tussentijdse toetsmomenten. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:
 - a. de kandidaat dient uiterlijk een week na het schoolexamen een schriftelijk en gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie (mag per mail);
 - b. en de kandidaat toont aan dat sprake is van bijzondere, van zijn of haar wil onafhankelijke omstandigheden.
- 9 De kandidaat heeft het recht herkansing aan te vragen van het centraal examen in één vak, ongeacht het behaalde resultaat.
- 10 Door het aanvragen van de herkansing wordt de uitslag een voorlopige uitslag. Indien na de deadline geen herkansing is aangevraagd wordt de voorlopige uitslag automatisch een definitieve uitslag.
- 11 Bij een herkansing van een vak van het centraal examen blijft het bij het schoolexamen behaalde eindcijfer van kracht.
- 12 Bij zowel een schoolexamen als een centraal examen geldt dat het hoogste cijfer, dat in eerste instantie behaald is voor een toets, of dat bij de herkansing van die toets is behaald, het definitieve cijfer voor de betreffende toets vormt.
- 13 Indien het examen pas in het tweede tijdvak afgerond kan worden geldt een overeenkomstige regel voor het derde tijdvak. Het derde tijdvak valt in tijdvak twee van het Staatsexamen en wordt centraal, op enkele plaatsen in het land, afgenomen.

- 14 Kandidaten die in het eerste tijdvak van het centraal examen om een geldige reden verhinderd waren deel te nemen aan één of meer zittingen, kunnen op de dagen van het tweede tijdvak alsnog aan één of meerdere zittingen deelnemen.
- 15 Kandidaten die in het tweede tijdvak van het centraal examen om een geldige reden verhinderd waren deel te nemen aan één of meer zittingen, kunnen op de dagen van het derde tijdvak alsnog één of meerdere zittingen deelnemen.
- 16 n.v.t.
- 17 De kandidaten krijgen per brief uitnodigingen voor de inschrijvingen voor de herkansingen van het schoolexamen en het centraal examen. In deze brieven staan de procedures en de deadlines beschreven. Na deze deadlines is het niet meer mogelijk om herkansingen aan te vragen.

2.6 Onregelmatigheden

- 1 Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de examencommissie maatregelen nemen. (WVO 2020 artikel 2.61)
- 2 De maatregelen die de examencommissie jegens een examenkandidaat kan nemen, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
 - d. of het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de examencommissie aan te wijzen onderdelen.
- 3 De maatregelen kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
- 4 Indien een hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
- 5 De examencommissie zendt de beslissing, waarbij een maatregel wordt genomen, aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers en in afschrift aan de inspectie.
- 6 Een niet-limitatieve opsomming van voorbeelden van onregelmatigheden omvat: zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een schoolexamentoets, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of een handelingsdeel, fraude, gebruik maken van niet-toegestane hulpmiddelen, waaronder telefoons en andere niet-toegestane communicatiemiddelen.
- 7 Alleen de examencommissie kan naar aanleiding van onregelmatigheden, maatregelen nemen (en wel alleen maatregelen als beschreven in lid 2.6.2. Zie ook artikel 3.58 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.)
- 8 De procedure die wordt gevolgd indien vermoed dan wel vastgesteld wordt dat een kandidaat zich schuldig heeft gemaakt aan een onregelmatigheid tijdens een examen is als volgt:
 - a. de surveillant stelt de kandidaat onmiddellijk van de verdenking of vaststelling op de hoogte;

- b. de surveillant stelt waar mogelijk bewijsmateriaal veilig;
 - c. om niet vooruit te lopen op de uitkomst van een onderzoek, wordt de kandidaat – als het enigszins mogelijk is – in staat gesteld om het werk af te maken. De kandidaat krijgt hiervoor een nieuw antwoordblad;
 - d. op het oorspronkelijke blad wordt een melding van de onregelmatigheid aangetekend;
 - e. de surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal;
 - f. de surveillant levert het werk van de kandidaat en het eventuele bewijsmateriaal in bij de examensecretaris;
 - g. direct na afloop van het examen wordt de examencommissie van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De examencommissie stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord. Na dit onderzoek beslist de examencommissie of er sprake is van een onregelmatigheid en of er een maatregel genomen wordt, zoals beschreven in lid 2.6.1.
 - h. Een kandidaat kan in beroep gaan tegen de beslissing van de examencommissie via het Klachtenloket, zoals beschreven in lid 1.4.1.
- 2.7 **Onwel tijdens examenzitting**
- 1 Indien een kandidaat tijdens een examenzitting onwel wordt, kan deze onder begeleiding van een surveillant of examinerator de examenzaal verlaten.
 - 2 In overleg met de kandidaat, de betrokken surveillant of examinerator beoordeelt de examencommissie of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
 - 3 Indien de kandidaat het werk hervat, mag de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
 - 4 Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten beslist, indien het een schoolexamen betreft, de examencommissie of en zo ja wanneer, de kandidaat de toets geheel of gedeeltelijk mag inhalen.
 - 5 Betreft het een zitting van het centraal examen, dan kan de examencommissie aan de inspecteur verzoeken te beslissen dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het volgende tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.
- 2.8 **Bespreking en inzage**
- 1 Kandidaten moeten binnen veertien dagen op de hoogte gesteld worden van het resultaat van gemaakt schoolexamenwerk.
 - 2 De vakdocent bespreekt het gemaakte schoolexamenwerk en de normering in de les. Wanneer een kandidaat door omstandigheden niet aanwezig kan zijn bij deze bespreking dan kan de kandidaat binnen veertien dagen na de bekendmaking van het resultaat een andere afspraak maken met de vakdocent.
 - 3 Voor inzage van schoolexamenwerk geldt dat de kandidaat een afspraak kan maken met de vakdocent.
 - 4 Indien een kandidaat gerechtvaardigde bezwaren meent te hebben tegen enig onderdeel van een schoolexamen of tegen een beoordeling, kan deze binnen twee weken na de bekendmaking van de beoordeling, een klacht indienen bij het Klachtenloket zoals beschreven in lid 1.4.1.

- 5 Een kandidaat kan met de vakdocent een afspraak maken om het centraal examen te bespreken, bijvoorbeeld ter voorbereiding op een herkansing. De vakdocent mag het gemaakte werk van de kandidaat bij de administratie inzien en op basis daarvan het gesprek met de kandidaat aangaan. De kandidaat krijgt tijdens deze bespreking het gemaakte werk niet te zien.
- 6 Als een kandidaat werk van het centraal examen wil inzien dan is de volgende procedure van toepassing:
 - a. de kandidaat dient een schriftelijke aanvraag tot inzage in bij de examensecretaris. Hiervoor zijn bij de administratie formulieren aanwezig;
 - b. de examensecretaris maakt een afspraak voor de inzage van het werk en desgewenst de opgaven en het correctievoorschrift;
 - c. bij deze afspraak zijn alleen aanwezig de kandidaat, indien de kandidaat minderjarig is mag een wettelijke vertegenwoordiger mee (ouder of verzorger) en de examensecretaris of diens vertegenwoordiger. De vakdocent is niet aanwezig;
 - d. er vindt geen discussie plaats;
 - e. het werk mag op geen enkele wijze beschreven of anderszins aangepast worden.
- 7 Kandidaten kunnen te allen tijde in het administratiesysteem Schoolfit een overzicht van hun tot dan toe behaalde cijfers van het schoolexamen inzien. Voor de aanvang van het centraal examen wordt de kandidaat van zijn voor het schoolexamen behaalde cijfers schriftelijk in kennis gesteld. Deze schriftelijke kennisgeving is ondertekend door de rector en de examensecretaris. In de jaaragenda worden datum en tijdstip vastgelegd. Deze bijeenkomst is verplicht. Als bewijs dient een door de kandidaat getekende kopie van de cijferlijst bij de administratie te worden ingeleverd.
- 8 Over een behaalde score voor een centraal examen worden geen mededelingen gedaan voor een vastgesteld moment op de dag waarop door CITO de N-term gepubliceerd wordt.

2.9 Handelingsdelen

- 1 Voor de HAVO -examenkandidaten geldt dat kandidaten die alle huiswerkopdrachten inleveren een bonus krijgen. Deze bonusregeling is beschreven op de betreffende studiewijzers en maakt integraal onderdeel uit van dit reglement. Deze regeling is ook van toepassing bij inhalen en herkansen.
- 2 Voor HAVO 4-kandidaten geldt dat het huiswerk volgens de studiewijzer van periode A moet zijn afgetekend door de vakdocent, om deel te mogen nemen aan de toets van het betreffende vak. Voor periodes B tot en met D geldt deze voorwaarde alleen als de leerling een onvoldoende staat voor het vak en/of een onvoldoende heeft gehaald voor de vorige toets van het betreffende vak. Daarnaast geldt voor periodes A tot en met D dat kandidaten die alle huiswerkopdrachten inleveren een bonus krijgen zoals beschreven in 2.9.1. Deze regels zijn ook van toepassing op inhaal- en herkansingsmomenten.
- 3 Een kandidaat kan schriftelijk een beroep doen op bijzondere omstandigheden bij de examencommissie. De examencommissie beslist of, en onder welke voorwaarden, alsnog deelgenomen mag worden aan de toets.

2.10 Uitreiking diploma en cijferlijst

- 1 De examencommissie reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing, zijn vermeld:

- a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers van het centraal examen;
 - b. de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk;
 - c. de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
- 2 De examencommissie reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
 - 3 n.v.t.
 - 4 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, worden de cijfers van het schoolexamen en het centraal examen alsmede de eindbeoordelingen van de vakken die niet bij de uitslagbepaling zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft. De kandidaat dient binnen vier werkdagen schriftelijk aan te geven, dat hij bezwaar tegen deze vermelding heeft.
 - 5 De rector en de secretaris van het eindexamen tekenen het diploma en de cijferlijst.
 - 6 De examencommissie reikt aan de kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen;
 - b. de vakken en de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk.
 - 7 De examencommissie reikt aan de in lid 2.9.6 bedoelde kandidaat, alsmede aan de kandidaat aan wie op grond van de definitieve uitslag, niet op grond van leden 2.4.1 en 2.4.3 een diploma kan worden uitgereikt, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - b. de vakken en de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling daarvan.
 - 8 Kandidaten van HAVO 4 krijgen na iedere toetsperiode een overzicht van de cijfers van dat moment. Het overzicht na de vierde periode geldt als eindresultaat van het voorexamenjaar.

3 Maatwerk

3.1 Extra faciliteiten

- 1 Een kandidaat kan, voor 1 oktober van het lopende schooljaar, een verzoek bij de examencommissie doen, tot een afwijkende wijze van examineren bij handicap, ziekte of onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal conform artikelen 3.54 en 3.55 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
- 2 De examencommissie kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
- 3 De examencommissie bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan.

- 4 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten;
 - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
- 5 De examencommissie doet van de wijze waarop het examen ingevolge lid 3.1.2 wordt afgelegd, zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 6 De examencommissie kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
- 7 De afwijking zoals beschreven in lid 3.1.6 kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. of enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 8 De afwijking, zoals beschreven in lid 3.1.6, bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
- 9 De examencommissie doet van elke afwijking ingevolge lid 3.1.6 mededeling aan de inspectie.

3.2 Vrijstelling of ontheffing

- 1 Kandidaten kunnen voor vrijstelling of ontheffing van vakken in aanmerking komen volgens het vrijstellingsregime van de Wet Voortgezet Onderwijs 2020.
- 2 n.v.t.
- 3 n.v.t.
- 4 n.v.t.
- 5 Kandidaten, die al onderdelen van vakken met een voldoende hebben afgesloten, bijvoorbeeld handelingsdelen of praktische opdrachten, kunnen op hun verzoek in aanmerking komen voor vrijstelling van deze onderdelen.
- 6 Zij dienen hiervoor contact met de betreffende vakdocent op te nemen en bewijsstukken te overleggen, bijvoorbeeld de praktische opdracht zelf, gewaarmerkte cijferlijsten en PTA's. Deze bewijsstukken dienen voor de deadline in september (zie jaaragenda) bij de betreffende vakdocent ingeleverd te worden, waarna deze de beslissing en het eventuele cijfer doorgeeft aan het examenbureau.

- 7 Ook reeds afgeronde leerstofonderdelen, zoals omschreven in het PTA, kunnen recht op vrijstelling geven, mits één en ander duidelijk met bewijsstukken kan worden aangetoond. Ook hier geldt als einddatum de deadline in september (zie jaaragenda).
- 8 Kandidaten die dit wensen kunnen een eindcijfer schoolexamen uit een voorgaand schooljaar inzetten. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:
 - a. dit cijfer mag niet ouder zijn dan 10 jaar;
 - b. het cijfer moet zijn behaald op hetzelfde niveau, dan wel een hoger niveau;
 - c. kandidaten dienen deze keuze voor de deadline in september (zie jaaragenda) bij de examencommissie kenbaar te maken;
 - d. de door de kandidaat gemaakte keuze is onherroepelijk;
 - e. indien de kandidaat in het bezit is van een vrijstelling voor de rekentoets en de kandidaat besluit de rekentoets opnieuw af te leggen, dan vervalt deze vrijstelling voor het schooljaar waarin de kandidaat de rekentoets opnieuw aflegt.
- 9 De kandidaat wordt schriftelijk uitgenodigd om een aanvraag te doen voor het inzetten van een eindcijfer schoolexamen. Deze schriftelijke uitnodiging, inclusief de daarbij geformuleerde voorwaarden, maakt integraal deel uit van dit examenreglement.

Vakspecifieke informatie

Aardrijkskunde

Vakcode DUO: **0131**Studielasturen: **200 uur**

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SAK11	Ons eiland in de ruimte (1.1 / 1.2 / 1.3 / 1.4)	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Naam: SE-A Systeem Aarde	Afbraak en opbouw van het landschap (2.1 / 2.2 / 2.3)				
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SAK21	Ruimte voor water (1.1 / 1.2 / 1.3)	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Naam: SE-B Wonen in Nederland	Nederland rivierenland (2.1 / 2.2 / 2.3)				
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SAK31	Klimaat en landschapszones (3.1 / 3.2 / 3.3 / 3.4)	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Naam: SE-C Systeem Aarde	Natuurgeweld in de VS (4.1 / 4.2 / 4.3)				
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SAK41	De wereld van de stad (3.1 / 3.2 / 3.3)	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Naam: SE-D Wonen in Nederland	Een leefbare stad (4.1 / 4.2)				

Toelichting

-

Biologie

Vakcode DUO: **1018**Studielasturen: **320 uur**

SE-A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SBI11 Naam: VGT A Inleiding in de Biologie en Voortplanting	Leeropdrachtenboek Biologie voor jou max deel 4A: thema 1 inleiding in de biologie en thema 2 voortplanting Domeinen: A, B1 t/m B4, C1, C2, D3, E2, E3	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SBI21 Naam: VGT B Genetica en Evolutie	Boek 4A: thema 3 genetica en thema 4 evolutie Domeinen: A, B4, C1, D1, E4, F1 t/m F3	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SBI31 Naam: VGT C Regeling en Waarneming en gedrag	Boek 4B: thema 5 regeling en thema 6 waarneming en gedrag Domeinen: A, B2, B4, B6, B7, D2	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
SE-D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SBI4P Naam: Practica	Practica Domeinen: A2, A3, A5, A6, A8, A10, A11		schriftelijk	10,0%	Nee
Toetscode: SBI41 Naam: VGT D Ecologie en milieu	Boek 4B: thema 7 ecologie en milieu Domeinen: A, B8, C3, D4, F3	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja

Toelichting

Bij overgang naar de examenklas geeft een voldoende resultaat van de practica/BIP1 uit H4 een vrijstelling voor practica in het examenjaar.

HAVO voorexamenjaar 25-26

CKV

Vakcode DUO: 1020

Studielasturen: 360 uur

SE-A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SCV12 Naam: KD1 Kunstdiscipline 1	Kunstdossier en verslag Domein: A+B+C+D		praktisch	20,0%	Nee
Toetscode: SCV11 Naam: CZP1 Cultureel Zelfportret 1	Kunstdossier Domein: A+B		praktisch	10,0%	Nee
SE-B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SCV21 Naam: KD2 Kunstdiscipline 2	Kunstdossier en verslag Domein: A+B+C		praktisch	20,0%	Nee
Toetscode: SCV22 Naam: Workshops/excursies	Verslag Domein: A+B+C		praktisch	20,0%	Nee
SE-C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SCV3P Naam: CZP2 Cultureel zelfportret 2	Kunstdossier en presentatie Domein: C+D		praktisch	10,0%	Nee
Toetscode: SCV31 Naam: KD3 Kunstdiscipline 3	Kunstdossier en verslag Domein: A+B+C		praktisch	20,0%	Nee

Toelichting

Duits

Vakcode DUO: **1004**Studielasturen: **360 uur**

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SDU11	Kapitel 1, zie studiewijzer	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
Naam: Hoofdstuk 1					
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SDU2K	Oefenen met cito kijk- en luistertoetsen	1:00 uur	computer	20,0%	Ja
Naam: Kijk- en luistervaardigheid					
Toetscode: SDU21	Kapitel 2, zie studiewijzer	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
Naam: Hoofdstuk 2					
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SDU31	Kapitel 3, zie studiewijzer	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
Naam: Hoofdstuk 3					
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SDU41	Kapitel 4, zie studiewijzer	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
Naam: Hoofdstuk 4					

Toelichting

* Een cursist die in het voorexamenjaar voor de luistervaardigheid een 7.0 of hoger behaalt, mag deelnemen aan de officiële Cito luistertoets die in het havo examenjaar wordt afgenomen begin februari 2025.

Economie

Vakcode DUO: **1022**Studielasturen: **440 uur**

SE-A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEC11 Naam: SE-A Geldzaken	Geldzaken + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten Domein B, C, E	1:00 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
SE-B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEC21 Naam: SE-B Welvaart	Welvaart + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten Domein H, I	1:00 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
SE-C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEC31 Naam: SE-C Markt en Speltheorie 1	Speltheorie + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten Domein D1 t/m 8, F, H1	1:00 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
SE-D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEC4E Naam: Experiment	Experiment/ Game tijdens de les (geen voorbereiding nodig).		spel/assessm.	voldaan	Nee
Toetscode: SEC41 Naam: SE-D Markt en Speltheorie 2	Speltheorie + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten Domein D1 t/m 8, F, H1	1:00 uur	schriftelijk	25,0%	Ja

Toelichting

Het experiment telt mee in havo 5, indien dit voldaan is.

In Havo 4 en 5 wordt een experiment aangeboden. Aan beide experimenten moet serieus deelgenomen worden. Bij niet serieuze deelneming volgt verwijdering uit het experiment. Inhalen gebeurt aan het eind van het schooljaar op een door de docent bepaald(e) tijdstip, datum en locatie. Mogelijk tijdstip en locatie is een doordeweekse avond tussen 18.00 en 22.00 uur in het Deltiongebouw aan de Bagijnensingel 6 te Zwolle. Minder dan 2 keer voldaan voor de experimenten betekent uitsluiting van het Centraal Examen Economie in Havo 5. Er wordt geen vrijstelling verleend.

Vaardigheden (Domein A) worden bij alle toetsen bekend verondersteld.

Het is bij de toetsen en bij het Centraal Examen (in H5) niet toegestaan gebruik te maken van een Grafische Rekenmachine.

HAVO voorexamenjaar 25-26

Engels

Vakcode DUO: 1002

Studielasturen: 360 uur

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEN11 Naam: 1e voortgangstoets leesvaardigheid + idioom	Of course (unit 1 en 2) + vocabulaire + examenteksten Domein A	1:30 uur	schriftelijk	15,0%	Ja
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEN2K Naam: voortgangstoets Kijk- en luistervaardigheid *	Serie luisteroefeningen periode A en B Domein B	1:00 uur	computer	20,0%	Ja
Toetscode: SEN2L Naam: Literatuur	Een toets over drie werken. Domein E	1:30 uur	schriftelijk	10,0%	Nee
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEN31 Naam: Schrijfvaardigheid***	Serie schrijfoefeningen periode C Domein D	1:30 uur	computer	20,0%	Ja
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SEN4G Naam: Gespreksvaardigheid**	Gesprek Domein C	0:05 uur	mondeling	5,0%	Ja
Toetscode: SEN4P Naam: Presentatie**	Mondelinge presentatie met powerpoint Domein C	0:15 uur	mondeling	15,0%	Ja
Toetscode: SEN41 Naam: 2e voortgangstoets leesvaardigheid + idioom	Of course (Unit 3, 4 en 5) + vocabulaire + examenteksten Domein A	1:30 uur	schriftelijk	15,0%	Ja

Toelichting

*Een cursist die in het voorexamenjaar voor de luistervaardigheid een 7,0 of hoger behaalt, mag deelnemen aan de officiële Cito luistertoets die in het havo examenjaar wordt afgenomen begin februari 2026.

**Een cursist kan zijn cijfer van de presentatie + gespreksvaardigheid meenemen naar het havotop examenjaar.

***Schrijftoets SEN31 wordt op de PC gemaakt in Wordpad, mits de leerling kan inloggen en een printpas mee heeft. Leerlingen hebben individueel de vrijheid om af te zien van het gebruik van een PC en op papier te schrijven. Bij inhaaltoetsen en herkansingen kan geen PC worden gebruikt.

Domein F komt bij alle toetsen aan de orde.

Geschiedenis

Vakcode DUO: **1021**Studielasturen: **240 uur**

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SGS11 Naam: SE-A	H 1 + 2 + 3 Tijdvak kentabel Domein A, B	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SGS2P Naam: Opdracht historische vaardigheden	Volgens instructie van de docent Domein A		schriftelijk	9,0%	Nee
Toetscode: SGS21 Naam: SE-B	H 4 + 5 Tijdvak kentabel Domein A, B	1:30 uur	schriftelijk	16,0%	Ja
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SGS31 Naam: SE-C	H 6 + 7 + 8 Tijdvak kentabel Domein A, B	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SGS41 Naam: SE-D	H 9 + 10 Tijdvak kentabel Domein A, B, D	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja

Toelichting

Boek: GS Compact, kenmerkende aspecten bovenbouw Havo

Bonusregeling: wanneer het handelingsdeel behorende bij een SE als een voldoende is afgerond, dan krijgt de kandidaat een bonus in de vorm van een vrijstelling voor een aantal vragen van het bijbehorende SE.

Lichamelijke opvoeding

Vakcode DUO: **0353**

Studielasturen: **160 uur**

SE-D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SLO11			schriftelijk	100,0%	Ja
Naam: SE-D					

Toelichting

Maatschappijleer

Vakcode DUO: **1019**Studielasturen: **160 uur**

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SMY11 Naam: Rechtsstaat	Thema's Maatschappijleer* H1: Wat is maatschappijleer? H2: Rechtsstaat Domein A en B	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SMY21 Naam: Parlementaire democratie	Thema's Maatschappijleer* H3: Parlementaire democratie Domein C	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SMY31 Naam: Pluriforme samenleving	Thema's Maatschappijleer* H4: Pluriforme samenleving Domein E	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SMY41 Naam: Verzorgingsstaat	Thema's Maatschappijleer* H5: Verzorgingsstaat Domein D	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja

Toelichting

*Thema's Maatschappijleer Havo, 6e druk, 2021, Essener

Voor de Havo Schakel (dagopleiding): Het vak maatschappijleer wordt afgesloten wanneer aan alle onderdelen voldaan is en wanneer het eindcijfer van de SE's gemiddeld voldoende is. Is het gemiddelde cijfer lager dan 5,5 dan moet het gehele programma in het tweede jaar worden overgedaan.

Mens en Maatschappij

Vakcode DUO: **E998**

Studielasturen: **40 uur**

SE-D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SMM40			schriftelijk		Nee
Naam: Stageweek en verslag					
Toetscode: SMM41			schriftelijk		Nee
Naam: Projectopdracht					

Toelichting

Natuurkunde

Vakcode DUO: **1023**Studielasturen: **320 uur**

SE-A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNA1P Naam: PO 1	Domeinen A + I: Vaardigheden Domeinen C1 + G1		praktisch	5,0%	Nee
Toetscode: SNA11 Naam: Toets 1	Polaris Deel Havo-4: H1 Beweging H2 Elektriciteit Domeinen A + C1 + G1	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNA2P Naam: PO 2	Domeinen A + I: Vaardigheden Domeinen B1 + B3 + C1		praktisch	5,0%	Nee
Toetscode: SNA21 Naam: Toets 2	H3 Kracht en beweging H4a Trillen keuze-onderwerp Optica Domeinen B1 + B3 + C1	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNA3P Naam: PO 3	Domeinen A + I: Vaardigheden Domeinen B1 + B2		praktisch	5,0%	Nee
Toetscode: SNA31 Naam: Toets 3	H4b Trillingen en golven H5 Radioactiviteit Domeinen B1 + B2	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNA41 Naam: Toets 4	H6 Stoffen en materialen Domein D1	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
Toetscode: SNA4P Naam: PO 4	Domeinen A + I: Vaardigheden Domeinen D1		praktisch	5,0%	Nee

Toelichting

HAVO voorexamenjaar 25-26

Nederlands

Vakcode DUO: 1001

Studielasturen: 400 uur

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNE11 Naam: Taalbeheersing basiskennis deel 1	Spelling werkwoorden Grammatica Woordkennis Literatuur Domein C, E	1:30 uur	schriftelijk	15,0%	Ja
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNE20 Naam: Opdracht B/C Schrijven *	Bronnenonderzoek + betoog Domein D, F		schriftelijk	15,0%	Nee
Toetscode: SNE21 Naam: Taalbeheersing basiskennis deel 2	Basisregels spelling + spelling werkwoorden Beeldspraak Woordkennis Literatuur Leesvaardigheid Domein C, E	1:30 uur	schriftelijk	15,0%	Ja
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNE31 Naam: Stijl en Leesvaardigheid 1	Stijlfouten Woordkennis Literatuur Leesvaardigheid Domein A, E	1:30 uur	schriftelijk	15,0%	Ja
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SNE4M Naam: Mondelinge taalbeheersing	Betoog, vragen beantwoorden, discussie Domein B, D	0:20 uur	mondeling	20,0%	Ja
Toetscode: SNE4O Naam: Opdracht D	Boekopdracht		schriftelijk	5,0%	Nee
Toetscode: SNE41 Naam: Stijl 2	onderdelen: a. Stijlmiddelen en -fouten, b. Woordkennis (idioom: reader taak 16/20), c. Literatuur en d. Leesvaardigheid. Domein A, E	1:30 uur	schriftelijk	15,0%	Ja

Toelichting

Het cijfer voor SNE4M kan in overleg met de docent worden meegenomen naar het examenjaar.

*Één schrijfopdracht over periode B en C, Deadline zie studiewijzers periode B en C.

Rekenen 3F

Vakcode DUO: 1132

Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SRE21	Volgens richtlijnen	2:00 uur	schriftelijk	100,0%	Nee
Naam: Rekontoets 3F					

Toelichting

De rekentoets 3F is alleen bedoeld voor leerlingen in het profiel CM zonder wiskunde.

De inhaal van de rekentoets is voor de Havo examenklas in periode C.
Havo Schakel moet de rekentoets maken in het examenjaar.

Scheikunde

Vakcode DUO: **1028**Studielasturen: **320 uur**

SE-A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SSK11 Naam: Periodetoets 1	H 1 Chemisch rekenen (4A) H 2.1 – 2.2 Chemische bindingen (4A)	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SSK21 Naam: Periodetoets 2	H 2.3 – 2.4 Chemische bindingen (4A) H 3 Organische chemie (4A)	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SSK31 Naam: Periodetoets 3	H 4 Zouten (4B) H 5.1 – 5.2 Reacties in beweging (4B)	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja
SE-D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SSK1P Naam: Practicum A	Practicumbundel Domein: A, C, D, E		praktisch	20,0%	Nee
Toetscode: SSK41 Naam: Periodetoets 4	H 5.3 – 5.4 Reacties in beweging (4B) H 6 Chemisch evenwicht en zuur-base (4B)	1:30 uur	schriftelijk	20,0%	Ja

Toelichting

Wiskunde A

Vakcode DUO: **1024**Studielasturen: **280 uur**

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWA11 Naam: SE-A	deel 1 H1, 2.1 t/m 2.3. Domeinen: A Vaardigheden, B Algebra en tellen en E Statistiek. Eindtermen A, B1, B2, E1 t/m E4.	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWA21 Naam: SE-B	deel 1 H3 en 4. Domeinen: A Vaardigheden, B Algebra en tellen en C Verbanden. Eindtermen A, B1, B3, C1 t/m C4.	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWA31 Naam: SE-C	deel 2 H 5 en 6. Domeinen A Vaardigheden, B Algebra en tellen, C Verbanden en D Veranderingen. Eindtermen A, B1, B2, C2 t/m C5, D.	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWA41 Naam: SE-D	deel 1 H 2.4 en 2.5 deel 2 H 7 Domein E Statistiek. Eindtermen A, E1 t/m E5.	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja

Toelichting

De gebruikte methode is Getal en Ruimte havo A deel 1 en 2 (12e editie)

De school gebruikt de grafische rekenmachine: Texas Ti-84 plus CE-T (event. met Python).

Toegestane rekenmachines voor het examen in 2027: zie examenblad.nl.

Wiskunde B

Vakcode DUO: **1025**Studielasturen: **440 uur**

Periode A	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWB11 Naam: SE-A	deel 1 H1 Formules, grafieken en vergelijkingen H2 Veranderingen Eindterm A, B1, B2, D1, D2, D3	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode B	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWB21 Naam: SE-B	deel 1 H3 Hoeken en afstanden H4 Werken met formules Eindterm A, B1, B2, C1	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode C	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWB31 Naam: SE-C	deel 2 H5 Machten, exponenten en logaritmen H6 De afgeleide functie Eindterm A, B1, B2, D3, D4	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja
Periode D	Omschrijving stof	Tijdsduur	Toetsvorm	Weging OV	Herkansbaar
Toetscode: SWB41 Naam: SE-D	deel 2 H7 Lijnen en cirkels H8 Goniometrie Eindterm A, B4, C2	1:30 uur	schriftelijk	25,0%	Ja

Toelichting

De gebruikte methode is Getal en Ruimte, havo B, deel 1 en 2 (12e editie)

De school gebruikt de grafische rekenmachine: Texas Ti-84 plus CE-T (event. met Python).

Toegestane rekenmachines voor het examen in 2027: zie examenblad.nl.